

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 -
 Vidéken: negyedévre . . . 5 -
 Egészévre 20 -

László József
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275
 Kéziratok nem adtnak vissza.

„Székely-Társaság“ Debreczenben.

Mozgalom a székelyek megmentésére.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 15.

A bérczes Erdély pusztuló székelységének támogatására megindult dicséretes törekvés tegnap megalakította nálunk is azt a nemes ezélokot szolgáló helyi szervezetet, a mely nem hangzatos, de komoly, gyakorlati munkálkodással minden bizonynyal nagy hasznára lesz annak a hatalmas mentőakciónak, mely a székelykérdés megoldására országszerte kezdetét vette.

Hajdúvármegye székházának nagytermében tegnap alakult meg a helyi székely-társaság, mely a *székelységet érintő közművelődési és közgazdasági szükségletekért kíván harcolni*, segítve hazafias munkásságával magyar véreink pusztuló züllő tizezeire. Megjelentek az alakuló értekezleten Debreczen társadalmának jelesei: *Dobiecckzy Sándor* orsz. képviselő, *Roncsik Lajos* városi főszámvevő Debreczen város tanácsa képviselőjében, *Biró Géza*, a bortermelő szövetség igazgatója, továbbá *Szabó Kálmán*, *Kardos Albert*, *Freund Jenő dr.*, *Varga Lajos dr.*, *Csiky Lajos*, *Tóth András*, *Jeney Miklós*, *Ibrányi Miklós*, *Győrffy Aladár*, *Vántsa György*, *Székely Ferencz*, *Barta Ferencz*, *Pünkösty Ferencz*, *Bardócz András*, a helyi sajtó képviselői és még számosan Debreczen székelybarátai és „muskotály-székelyei“ közül.

Az értekezlet egyhangulag *Dobiecckzy Sándor* orsz. képviselőt kérte föl a tanácskozások vezetésére, mint olyan férfit, aki a székelyek érdekében kifejtett munkásságával máris hervadhatatlan érdemeket szerzett s a ki a helyi szervezet mozgalmainak eddigelé is éltető lelke és vezére volt. Jegyző *Biró Géza* lett.

Zugó éljenzés közepette foglalta el *Dobiecckzy Sándor* az elnöki széket és nagyhatású, szónoki lendülettel előadott poetikus szavakkal a következőkben fejtegette a szervezet céljait:

Tisztelt Értekezlet!

Magyarország városai közül Debreczen az egyetlen város, hol a nemzeti-székelyekkel való küzdelemtől menten, a társadalom kizárólag a magyar kultúra

fejlesztése és emelésére számhatja összes anyagi és szellemi erejét!

Nem lehet csodálkoznunk tehát, hogyha székely véreinknek apostolai első sorban a tőzsgyökeres magyar kultúrának eme ősi fészkebe szálltak le először, hogy megismertette a székely ember gondolkozásmódját s feltárván lelkületének benső világát, újra lángra lobbantásák a kis de becsületes, munkás de szegény törzs iránt érzett szeretetünket!

A Csokonai-Kör valóban nemesen cselekedett, mikor alkalmat nyújtott erre székely véreinknek, kik miként akkor megnyitó szavaimban említém, nem alimizsnáért könyörögnek, hanem szeretetünket kívánják elnyerni.

A szép bizalomnak e megnyilatkozására nekünk felelnünk kell, mert lehetetlen, hogy ne jadjuljon fel mindnyájunk lelkülete, mikor véreink pusztulását látjuk s lehetetlen, hogy ne sajogjon szívünk panaszai hallatára.

S feleletünk nem lehet más, mint szózatjuk viszhangja. A székely egyesület társadalmi uton szervezkedik arra, hogy mentőleg lépjen közbe s keresetet nyújtván idehaza: — megakadályozza a székelységnek Romániába való vándorlását. (Éljenzés.)

E társadalmi működés azonban csak akkor vezethet üdvös eredményre, hogyha az igazán magyar városok népe is rokonszenvez e mozgalommal és segítkezik a mentés nemes munkájában. Hogy pedig ez utóbbi megtörténhessék, e működést multhatatlanul szerveznünk kell. Teremtenünk kell minden nagyobb góczponton egy-egy bizottságot, hozzáértő lelkes emberekből, kikhez a nagyszabású mozgalmat vezető székely egyesület bizalommal fordulhat megkereséseivel.

Méltóztatnak bölesen tudni, hogy székelynek különösen jellegzetes vonása a mozgékonyosság. Valamennyi székely született kereskedő. S habár ma csak szötesét, a meszet, a deszkát, a szlvtát meg a savanyuvizet vagyis miként ő mondja: a borvizet hordja napi járó földre, hogy apránként eladva, keresse meg szűkes eieségét, ez mégis azt mutatja, hogy szeret kereskedni s portékáját kellően feldicsérni s ért abhoz, hogy vevőinek nyelvén beszéljen. E kereskedelmi hajlamot helyes mederbe kell terelnünk s a magyar fajnak épen a kereskedelemmel szemben tapasztalható hiányosságát kell a kereskedői szellemmel pótolnunk, illetve felfrisenünk s e tekintetben méltán kérhetjük Debreczen közreműködését, mert nincsen város e hazában, mely olyan nagynevű tőzsgyökeres magyar kereskedő családokkal büszkélkedhetnék, miként Debreczen. Addig tehát ezek segítségével a kereskedés céljaiból kívándorlóknak hazát teremthetnénk, addig másfelől megbízható kezekre bízva s a mi ellenőrzésünk mellett a székely házi ipar értékesítését is előmozdíthatnók. S

ezt tehetjük annál inkább, mert a székely házi ipar annyira sajátos jellegű, hogy azt sehol nem találjuk és annak terjesztésével, nem lévén versenytárs, senki érdekeit nem bántathatjuk. Hogy rámutassak, ilyenek a varottások, a székely szöttesek, a taplómunkák, fafaragványaik stb.

A röviden vázoltakból méltóztatnak látni, hogy mi volnának céljai ez egyesülésnek. Nem gyűjtések rendezése, nem a közönség megsarczolása a cél, hanem egy szervezetet kívánunk teremteni, mely esőndben de kitartással szolgálja az ügyet kellően felvilágosítva és utbaigazítván a hozzá forduló egyeseket és közvetítvén a társadalmi nagy mozgalmat, melynek eszméjét terjeszteni, működését pedig szorgos munkával kellend támogatnunk. Nincsenek hangzatos céljaink és épen azért kell szívélyesen üdvözlőnm Önöket kik megjelenésükkel már azt tanusítják, hogy a csőndes, odaadó s fáradhatatlan munkásság önzetlen hívei.

Mikor tehát szívből üdvözlöm a megjelenteket, fölkérem méltóztatassanak hozzászólnani: kívánatosnak tartják ez egyesülést s ha igen, minő módon volna az végrehajtandó.

Dobiecckzy Sándor orsz. gyűl. képviselő mindent felkaroló, magas színvonalu elnöki megnyitója után, a helyeslések és éljenek lecsilapultával *Roncsik Lajos* főszámvevő, *Debreczen* város tanácsa nevében üdvözölte a nemes mozgalmat, biztosítván a hazafias törekvés vezetőségét a tanács teljes erkölcsi támogatásáról. (Éljenzés. Ugy van.)

Többek felszólalása után, *Vántsa György* ugyancsak mint székely ember ajánlja a jelenlevők figyelmébe a magasztos szolgáló mozgalmat.

Dobiecckzy Sándor köszöni az elnöki székéből *Roncsik Lajos* főszámvevőnek a városi tanács képviselőjében tett nyilatkozatát és lelkes éljenzés közepette megalakultnak mondja ki a „Debreczeni Székely Társaságot.“ Ajánlja egyszersmind, hogy az alapszabályokat is vitassa meg az értekezlet, hogy ilykép azok jóváhagyás végett mielőbb fölterjeszthetők legyenek.

Biró Géza értekezleti jegyző olvasta fel az alapszabálytervezetet, melyek pontonkint megvitatta, el is fogadott az alakuló ülés.

Végül az ideiglenes tisztikart választották meg egyhangu szavazással, közfelkiáltás után.

Elnök lett: *Pünkösti Ferencz*; társelnök *Bartha Béla dr.*; titkár *Biró Géza*; jegyző *Vántsa György*; pénztárnok *Barta*

Ferencz; ellenőr Györffy Aladár; Választmányi tagokká megválasztottak: Bakonyi Samu dr., Benedek János dr., Csath Zsigmond, Dobieckzy Sándor, Hatházy Ferencz, Harmath Gergely, Kardos Albert, Karap Mór, Kenézy Zoltán dr., Komlóssy Arthur, Konez Ákos, Roncsik Lajos, Szabó Kálmán, Szávay Gyula, Székely Ferencz, Szűcs Miklós, Tolnay Kornél, Wessprémy Zoltán, Varga Lajos dr. és Zimmermann Gyula.

Az ideiglenes tisztikart megválasztatva, köszönetet mondott az értekezlet Dobieckzy Sándor orsz. gyűl. képviselőnek, a tanácskozások tapintatos vezetéseért s ezzel véget ért a helyi szervezet megalakítása. Most már tények, tettek következnek és bizton hisszük, hogy Debreczen város hazafias társadalmának támogatásával sokat használ az új társulat a bizottság ügyének. Kívánatos, hogy úgy legyen.

A Hortobágy öntözése.

A gazdasági-bizottság javaslata.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 15.

Néhány nap óta sok szó esett Debreczenben a délibábos, magyar pusztáról, a nagy Hortobágyról, noha a Hortobágy értékesítése körüli harez csak ezután fog kitörni a maga teljes valóságában, mert — sajnos — még mindig akadnak Debreczenben sokan, akik az ósdi tradíciókhoz ragaszkodnak és a Hortobágy romantikája fölött ejtenek krokodilus könnyeket, mintha modern haladásunknál, kulturális fejlődésünknel bizony előbbrevaló volna a Hortobágy — romantikája. Avagy: mintha a sik magyar rónáról a ringó aranykalász elijeczené a szemképrázató délibábot... Mert hiszen a Hortobágnak másnemű romantikájáról ezidőtájt nincs tudomásunk, lévén a szegény legények romantikus korszakának — Istennek hála — vége, amióta vasut szeli át nagy rónát és a pandurok világát felváltotta a kakastollas vitézek érája.

Bizony kemény küzdelem lesz az ósdi, maradi szellemmel fölvenni a harezot és diadalmasan legyőzni a romantika és a tradíciók esőkönyös vitézeit; de meg kell küzdeni — és pedig diadallal, mert így kívánják a lakosság érdekei, a város megbillent vagyoni mérlege. A rendkívül fontos kérdés körül, tegnap, vasárnap délelőtt már szemtanúi voltunk egy párázs kis előcsatározásnak, ahol mindössze arról esett szó, hogy a Hortobágyon öntöző csatornák létesítésének — állami segélylyel.

Debreczen város gazdasági-bizottsága tartott ugyanis gyűlést tegnap délelőtt 10 órakor Király Gyula gazdasági tanácsnok elnöklésével. A gyűlésnek mindössze két tárgya volt: a gazdasági-bizottság múlt évi zárszámadásai és a gazdasági-egyesület megkeresése a Hortobágy csatornázása iránt.

A gazdasági-egyesület aziránt kereste meg a bizottságot, hogy hasson oda Debreczen város gazdasági-bizottsága, hogy az állami földművelésügyi költségvetés keretében évről-évre előirányozott összegből Debreczen városnak is juttassék annyi, hogy a Hortobágyon mintegy 300 hold területre öntöző csatorna létesíthessék.

Király Gyula tanácsnok, mint előadó szakszerűen fejtegette a gazdasági-egyesület megkeresésének — állattenyésztési szempontból is indokolt voltát, de mert néhány konzervatív tagja a bizottságnak, a csatornázásban a Hortobágy tervbevett értékesítésének első lépését látta, 10 szóval 7 ellen a kérdést elvetették, kimondván, hogy a pusztasági öntözését állattenyésztési szempontból sem helyeslik. Jó szerencse, hogy ez a votum nem utolsó, mert a közgyűlésen, a hova az ügy kerül, bizonyára a csatornázás mellett fog a többség dönteni, mert hiszen világos, hogy a csatornázás által annyira megjavul a talaj, hogy a nagy pusztaságból 10.000 holdat könnyű lesz kiszakítani, míg a legeltetésre fentartott kb. 30.000 hold is jobban megfelel majd céljának, mint most, a midőn teljes épségben de esőhiányban igen gyakran teljesen hasznavehetetlen, úgy hogy a gazdák kénytelenek jószágukat elterelni onnan, ha csak azt nem akarják, hogy éhen pusztuljanak ott.

A kérdés egyébként igen hosszadalmas vitát provokált a bizottságban és — mint fenebb is említettük — egyelőre leszavazták. A tanács azonban, mint értesülünk, ennek dacára pártolólág fogja közgyűlés elé terjeszteni.

A depr. jótékony nőegylet közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 15.

A debreczeni jótékony nőegylet tegnap délelőtt tartotta meg tisztújító közgyűlését Veressné Szathmáry Teréz urasszony elnökletével. A közgyűlésen jelen voltak: Szabó Kálmánné alelnök, öz. Brukner Edéné, öz. Béressy Sámuelné, öz. Joó Istvánné, öz. Jablonczay Kálmánné, Boezkó Sámuelné, Tóth Béláné, Konez Ákosné, Riesz Lipótné, Hutiray Béláné, Szűcs Kálmánné, Szallár Ferenczné, Muraközy Róza, Vértessy Lajosné v. tagok. Balogh Irén tanítónő, dr. Fráter Imre intézeti főorvos, Szűcs Kálmán pénztáros és Konez Ákos titkár.

Elnök rövid szavakkal megnyitván a közgyűlést, üdvözli a közgyűlés tagjait s felhívja figyelmüket a tárgysorozat több fontos pontjára, majd felkéri a titkárt, hogy olvassa fel az elnöki jelentést. Az elnöki jelentés behatóan ismerteti a nőegylet egész működését.

Az elnöki jelentést megéjenezvén a közgyűlés, Szűcs Kálmán pénztáros olvasta fel jelentését, majd a költség előirányzatot a mely a következő:

Árvaház:

Bevétel készpénz: kamatból 300, kert 192, árvatartásból 720, iskolából 180, kaszáló haszoébér 600, gyűjtés és adományok 1200, mulatság fele jöv. 760, összesen 3952 korona.

Kiadás: árvatartás 2400, ruházat 250, iskola-költség 100, fa és egyéb 300, adó és illeték 340, fizetések 1200, költség 110, összesen 4700, maradna fedezetlen 748 korona.

Nőegylet.

Bevétel készpénz: takarékpénztári kamat 500, betétek kamatja 800, tagsági díjak 1100, mulatság fele jövedelme 760, összesen 3160 korona.

Kiadás: Segélyezés 2700, tiszt. díjak 1000, költség 100, összesen 3800 korona, maradna fedezetlen 640 korona, mely fedezetlen összegek vagy fizetéses árvák felvétele, vagy a gyűjtések nagyobb összege elérése, vagy a tagok szaporítása által tetemesen csökkenthető volna.

A pénztáros jelentése után felolvasták a számvizsgáló-bizottság jelentését, mely a számadásokat tételről-tételre összehasonlítván, azt helyesnek találta. A közgyűlés ennél fogva a pénztárnoknak a felmentést megadta s ernyedetlen buzgalmaért köszönetét és elismerését nyilvánította.

A közgyűlés foglalkozott ezután a Vértessy Lajos-féle kaszáló ügyével. Boldog emlékeztű Vértessy Lajos ugyanis összes vagyonát a nőegylet hagyományozta, olyformán, hogy annak haszonélvezete özvegyét illeti. Ezen vagyonhoz egy 56 holdnyi kaszáló is tartozik, melyre vonatkozólag a közgyűlés öz. Vértessy Lajosné v. tag kérelmére kimondta, hogy a kaszálót eladja, árát egy pénzügyintézetben helyezi el, annak kamatát az alapító özvegyének átengedi. Meg kell itt említenünk öz. Vértessy Lajosné azon nemes ajánlatát, melyben megígérte, hogy az esetben, ha az eladás sikerül, évenként 100 koronát a nőegylet céljaira átenged.

A jótékony nőegylet némely benső ügye megbeszélése után tisztújítást tartott, miután elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében mandátumát letette a közgyűlés kezébe. Amint az elnök lemondását emincialta, szép jelenetet láttunk, amennyiben felállott Szabó Kálmánné urasszony, a nőegylet fáradhatatlan alelnöke s a közgyűlés nevében azon indítványt tette, hogy a közgyűlés válassza megörökös elnöknek Veressné Szathmáry Teréz urasszonyt, kinek halhatatlan érdemei vannak a nőegylet körül. Az indítványt dörgő éljenzéssel fogadták a közgyűlési tagok, mely után a tisztikart is megválasztotta a közgyűlés. Alelnökök lettek: Szabó Kálmánné és Komlóssy Arthurné, pénztáros; Szűcs Kálmán és titkár: Konez Ákos egyhangulag: míg számvizsgálókul ismét Lovassy Károly és Konez Lajos urakat kérte fel a közgyűlés.

Veressné Szathmáry Terézelnök megindultan köszönte meg a bizalmat és a következő beszédben köszönte meg megválasztását:

Tisztelt közgyűlés.

Megtisztelő bizalmát leltem mélyből köszönöm! Husz évnél több már, hogy e bizalmi állást betöltöm s e hosszú idő alatt nyugodt lélekkel mondhatom, hogy egész erőmmel és lelkesedéssel törekedtem arra, hogy minél több jót tehesünk. S talán az elért eredménnyel tekintve a rendelkezésünkre álló csekély anyagi erőt meg is lehetünk elégedve. De mind az, a mit elértünk az önök buzgalmának, odaadó fáradozásának köszönhető. S hogy én most végleg le akartam tenni elnöki tisztemet, annak egyrészt az volt az oka, hogy úgy találtam, 20 évet működni a jótékonyág terén elég mindenkitől; másrészt meg nem is éreztem magamban elég lelki erőt mindannak keresztülvitelére, a mit még magam elé tűztem. De most az önök megtisztelő bizalma új erőt adott s a velem évek hosszú során át működő választmányi tagok személyem iránti szeretettől áthatott általános megnyilvánulását — hogy továbbra is velem működni s törekvéseimben támogatni óhajtanak, új reményt nyújt ahhoz, hogy rövid idő alatt oly üdvös munkát végezhessünk, a mi sok szegény családnak biztos megélhetést biztosít.

Közdjük meg tehát működésünket újból azzal a lelkesedéssel, mely eddig is vezetett bennünket. Szeretettel s támogatásukat kérem a jövőben is.

A beszéd végével a közgyűlés újból perezekig tartó, lelkes óvációban részesítette az elnököt, mire a közgyűlés a leglelkesebb hangulatban véget ért.

UJDONSÁGOK.

Szocialista népgyűlés a vásártéren.

Le a fogházakkal!

Tegnap délután két komédia szórakoztatta a népet. A fedett sátor alatti művészi produkcióknak konkurenczája támadt az Isten szabad ege alatt, hol Poór János budapesti cipésmester mulatatta az ingyenes közönséget másfél órás időpocsékolás keretében.

A falragaszok népgyűlésnek hirdették az ingyen komédiát, de elmaradván a nép, mindössze gyűlés volt, számalmasan kevés, alig 300 főnyi kíváncsi, de nem szocialista hallgatósággal. Szathmáry Ferencz, Debreczen ösmert politikai cipőkészítője és Tóth Sándor elvtárs hívták össze az állítólagos népgyűlést melyen Szombathy János és Bardócz András rendőrségi tisztviselők képviselték az ellenőrző bizottságot.

Szathmáry Ferencz nyitotta meg a micsodát s utána mindjárt Poór János budapesti agitátor lépett a szószékre. Jól táplált kövér ur, arany ékszerekkel, a kinek sehogysem állott jól, mikor nyomort prédikált. Pedig egyébről sem beszélt, mint nyomorról és fogházzal. Az utóbbira különösen haragszik, ő tudja miért és a haragjának kifejtését is adott: erélyesen követelve, hogy ne építsenek újabb fogházakat. Erről beszélt tulajdonkép akkor is, mikor másról szólt, igen bőlesen úgy gondolkozván, hogyha kevesebb lesz a fogház — több lesz a szocialista és több kenyere jut az agitátorok-

nak. Napirenden az általános választói jog lévén, erről is beszélt a Debreczenbe lerándult fiók-apostol, kiterjeszkedvén a nyolcz órai munkaidőre is, a melynek szerinte mielőbb meg kell valósulni, mert tulajdonkép itt a bibi, ezért nem boldog a magyar.

Másfél óra hosszat mondta el Poór János nagyságos ur mindazt, a mit Budapestén a Vig és Dob utcák koresmáikban az Izráel és Waltrer Jakaboktól hallott. Tartozunk az igazság érdekében annak a kijelentésével is, hogy a köz-helyekkel és frázisokkal teli apostoli pásztorbeszéd nem adott alkalmat rendőri beavatkozásra s a szocialista tréfa öt óra felé teljes esőndben véget ért.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap gyűlésezett az egyházépület tanástermében Kiss Albert ref. lelkész és Simonffy Imre főgondnok kettős elnöklése alatt. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséről szóló jelentés után a felsőbb leányiskolai igazgató tanácsban beállott üresedés betöltésével Dicsőfi Józsefet, bizta meg a presbiterium. Utána Kiss Áron püspök átíratára került a sor, melyben a püspök a f. év június 30-ikán tartandó tanárválasztásra történendő meghívásról tesz jelentést. A presbiterium ennek kapcsán tudomásul veszi, hogy a választásra meghívják a tanár választó küldöttséget. Majd a főiskolai igazgatótanács átíratára került a sor, melyben az egyházkerület májusi közgyűlésében a tanárok természetbeli lakásának megszüntetésére nézve hozott presbyteriumi határozatról van szó. A gyűlés e tárgyban egy bizottság kiküldetését határozta el. Tudomásul vették az egyházi ügyvéd jelentését Varga Sámuel hagyományának bízottasáról, továbbá K. Tóth Kálmán lelkész jelentését Pintér Sándor adománya e tárgyban. Három kisebb árverési hirdetmény eredménytelensége folytán új árverés kiküldetését rendelte el a presbiterium, végül a gazdasági bizottság végzése tárgyában, mely az ingyen iskoláztatási pénztárnál a vegyes költségekre előirányzott összegeknek kiegészítő tanerők alkalmazása miatti föllépésről szól: azt határozta a presbiterium, hogy alkalmaz ugyan kiegészítő tanerőket, de csak a mennyiben, ezt a látogatottság megkivánja. A gyűlés ezután fél egykor véget ért.

* **A kamara iparmuzeuma.** Tegnap délelőtt 10 órakor ülésezett a kamarai iparmuzeum létesítésére kiküldött albizottság. Jelen volt Tóth Kálmán, Lőkövits Arthur, Szántó Győző és Dávidházy János bizottsági tagokon kívül Podorszky Béla is, mint fölkért szakértő. Az albizottság Podorszky Bélát bizta meg, hogy a tervezetet a berendezésre vonatkozólag elkészíteni sziveskedjék.

* **A Dóczy-intézet ünnepe.** A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájának bájós növendékei tegnap délután ismét igen szép ünnepet rendeztek a tanintézet nagytermében. Annyi bizonyos, hogy Debreczenben — a pénzüntézeteket sem kivéve — a Dóczy-intézet a legnépszerűbb. A város előkelősége, színe java zsufolásig megtöltötte a hatalmas termet. Mert hisz annyi érdeklőség is fűződik ahhoz a Dóczy intézethez. Rokoni, baráti lelki, szívbéli s tudja Isten még mi fajta kötelék nem fűzi hozzá az embereket,

nőket, férfiakat, ifjakat egyaránt. A tegnapi ünnepély is igen zajos sikerű volt. Igaz, hogy a program is igen változatos volt. Volt benne magyar, német, francia nyelvű értekezés, prolog, szavalt, meg mi egymás, eltekintve a daloktól és zenétől, ami szintén nem áll valami nagyon a nyelvek mögött. A programot az intézet énekkara nyitotta meg néhány igen szép dallal, majd Lautsek Mártha k. a. szavaltta el Szávay Gyula Ezerév című gyönyörű prólogját. Utána Hunyadi Margit k. a. játszott zongorán pompás technikával, minékutána ismét szavaltás következett. Horkay Irénke német verset szavalt igen édes hortobágyi német kiejtéssel, majd Grünvald Alice Tóth Kálmán Előre című költeményét szavaltta el ugyancsak nagy tetszés mellett. A program második szakaszát egy francia díkezió élénkítette. Zádor Irénke beszélt egy darabig a gallok nyelvén és bár igen valószínű hogy ő maga értette legjobban mit mondott: melegen megtapsolta a közönség. Szindarab is volt a műsoron. A Gyurkovics lányok egyik jelenetét adták elő Tókos Margit, Rickl Margit, Dóczy Irén, Szabó Kata, Teleky Janka, Bökési Ilona, Simonffy Leona és Lengyel Gizella. Teleky Janka bájós Miczi volt, Sári szerepében pedig Dóczy Irén, az intézet szimbolikus Dóczytája jeleskedett. A többiek is igen ügyesen csinálták a maguk dolgát. Végül Török Erzsike zongorajátékának tapsolt a közönség, mire a sikerült ünnepély véget ért.

— **Az izr. hitközség közgyűlése.** A debreczeni izr. hitközség közgyűlést tartott tegnap Reichman Armin elnöklése alatt. A közgyűlés egyedüli tárgya volt közgyűlési és elnöki terem építésére szükséges 30 ezer korona felvétele. A hitközség ugyanis a József kir. herczeg utcai Armos Bálint féle ház telkén építeni akar egy hitközségi épületet, amelyben nagy tanásterem, mellette pedig az elnökség részére elnöki helyiség legyen. A tegnapi közgyűlés a 30 ezer koronát megszavazta az építés költségeire.

* **Gazdatisztek értekezlete.** A nem okleveles gazdatisztek országos szövetségének debreczeni fiókja Serák Géza elnöklése alatt gyűlést tartott tegnap a Frohner szálloda éttermében. A gyűlésen mintegy negyven gazdatiszt jelent meg, noha a szervezkedés idején mintegy 200 jelentette be csatlakozását az országos szövetség elnökségének. A központból Serák Géza elnök, Bérdi József dr. és Nagy Dezső a Gazdasági Lapok szerkesztője jött le a debreczeni értekezletre, amely csupán kiegészítése volt a június 2-ikán tartott szervezkedő közgyűlésnek, amely óriási érdeklődés mellett folyt le Budapesten. A tanácskozás tárgya az volt, hogy milyen lépéseket kell tenniök a nem okleveles gazdatiszteknek, az 1900. 27. törvényezikk azon rendelkezése következtében, hogy a kötött, valamint a 3000 korona állami egyenes adón felül fizetők birtokokon csak okleveles gazdatisztek alkalmazhatók három év múlva és miután az ország 9500 gazdatisztje közül csak mintegy 1000 okleveles van; 8500 gyakorlatilag képzett gazdatiszt fosztatik meg a kenyerrétől. Serák Géza elnök megnyitva a gyűlést kijelenti, hogy nem támadó, hanem önvédelmi harcot folytatnak saját érdekükben, majd dr. Bérdi felolvassa a miniszterekhez és az országgyűléshez in-

tézett emlékiratokat, melyekben kifejtik azon nézetüket, hogy annyi ezer embert nem lehet egy tollvonással a kenyerüktől megfosztani. Nem volna szabad egyszerűen mellőzni a régi kipróbált erőket, mert az u aknak azok volnának legerősebb támaszuk. Magyarországon 49 millió holdbirtok között 46 millió kötött birtok s ebből kizártnának a gyakorlati képzettséggel bíró gazdatisztek. Kimondták, hogy azok, akik 10 év óta működnek s elméleti képzettségüket is igazolni bírják ha nem is bírnak oklevéllel, mindenesetre továbbra is alkalmazhatók legyenek, vagy legalább is egy könnyű elvégezhető tanfolyam által nyerhessenek oklevelet s ne legyenek kénytelenek valami akadémiát látogatni, ami sokakra nézve lehetetlen. Végül a központi szervezkedő gyűlés határozatait fogadták el változtatlanul, mire a gyűlés véget ért.

* **A szatócok értekezlete.** A debreczeni szatósokra mindenképen rájok jár az ugynevezett „rud.” Csak a minap adtunk hírt arról, hogy a pénzügyigazgatónak rájok nézve igen kellemetlen apasztási tervei vannak. Ujabbán a rendőrséggel gyűlt meg a bajuk. Arról van ugyanis szó, hogy a szatócsüzetekkel kapcsolatos korlátlan kimérés helyiségeit nem szabad a szatócs-üzlettel ajtóval összekötni. A rendőrség felszólította a szatócsokat, hogy az ilyen átnyíló ajtókat zárják el, mert a törvény úgy rendel. Ebben az ügyben tartottak tegnap értekezletet a szatócsok a Dréher söresarnok helyiségében. Kimondták, hogy a rendőrség intézkedéseivel szemben keresni fogják a jogukat és utána néznek az ügynek, vajjon tényleg miniszteri rendelet, avagy törvény szabályozza-e az átnyíló ajtók dolgát avagy sem. A gyűlésen azt kimondták határozatilag s egy kisebb bizottságra bízták a dolog elintézését, mire a gyűlés szétoszlott.

* **A szociálista Győrű.** Tegnap szociálista gyűlés volt. Mshelyütt elmondja a tudósító, hogy rendben folyt le a dolog és hogy a rendőrség nem lépett közbe. A dolog azonban még sem olyan simán folyt le, mert a gyűlés után a szociálista polgártársak mulatni mentek és este kilenc óra tájban egyik elvtársuk Győrű Imre két ártatlan asszonynepen töltötte ki a vagyonos osztály elleni bosszúját. Megkergette őket az utcán, de hogy kik voltak az illető hölgyek, a közbelépő rendőrnek nem sikerült megtudni, mert elfutottak. Győrűt azonban utcai botrány czimén letartóztatta a rendőrség.

SZINEÁZ és MŰVÉSZET.

— (Vizsga a Zenedében.) A hegedű, gordonka és ének-szakok vizsgái tegnap délután tartattak a Zenede dísztermében. Előkelő, szép közönség hallgatta az élvezetes vizsga-koncertet és különösen Zivuskáné növendékeinek tapsolt sokat. Az ének-szak vizsgálatán jelesen kitűnt egy fiatal leány, Popovits Mariska, ki esengő sokat ígérő hanganyagával valóságos tapsorkán közepette tette le az ének-maturát.

TÁVIRATOK.

Lónyay grófék Budapesten.

Budapesten, június 15. (Saját tudósítónktól.) Lónyay Elemér gróf és felesége Lónyay Stefánia grófné tegnap este 7 órakor Budapestre érkeztek. A grófi pár reggel az egyetemi templomban esőndes misét hallgatott, azután több látogatást tett. Lónyay grófék két napig maradnak Budapesten.

A Szamos áradása.

Szatmár, június 15. (Saját tudósítónktól.) A Szamos a folytonos esőzések következtében nagyon megáradt. Tegnap este az erdélyi hegyek közül oly nagy víz jött, hogy a Szamos Szatmárnál árvíz jellegű lett. A határban több helyen már ki is öntött.

Öngyilkos sikkasztó.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) A Duna habjaiból tegnap kihúztak egy holttestet, amelyről — miután megvizsgálták — kiderült, hogy az Keiner Gusztáv ügyvédjelölt, aki dr. Nádas Gusztáv ügyvédtől, volt principálisától nagyobb összeget sikkasztott s a büntetés elől menekült a halálba.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

IV.

A szenvedély rabja.

(Folytatás)

18.

— Babill — édes barátom, mondá villogó szemekkel, elvárom, hogy megőrizz attól az embertől, kinek jogai vannak felettem, és a ki most, mint legutolsó fenyegető tekintetéből kiolvastam, már erőszakosan is élni fog e jogokkal.

— Nem! azt nem engedem meg, — kiáltám a féltékenységtől elvakítva — ha közelíteni fog, megölöm,

— Ugy, ugy — susogá lágy, elkábító hangon. — Old meg! és én egyedül csak a tied leszek. Szeretlek Babill, lángolóan epedően. Hiszen tudhatod . . . tapasztalhatod . . .

Ezekután elfutott szobája felé. Bevettem a mérget, mely minden csepp véremet össze járta már.

— Egyedüli óhajom volt a gazdám torkát elmeszeni, hogy hörgése messzihallatszék.

Gazdám nem sokára feljött a kastélyba. Rabszolga szerepemben igyekeztem őt tisztelettel üdvözölni.

Szerensé, hogy fekete voltam, nem olvashatta le arczom redőiről gyilkos gondolataimat.

— Itthon van urnőd — kérdé fáradt hangon.

— Itthon, Uram — felelém.

— Mond meg neki — folytatá — hogy azonnal meglátogatom.

Futottam Crea grófnő szobájába, hogy bejelentsem a legkellemetlenebb vizitet.

Crea, midőn mondtam neki, hogy gazdám azonnal jön, reám nézett és esúpán a szemei beszéltek.

Mintha lelkembe véste volna:

— Igéreted teljesítsd!! Nincs vesztegetni való idő!

Megértettem mindent és reszketett a lelkem az izgatottságtól.

Gazdám csak annyi időt töltött szobájában, míg átöltözöködött.

Utiorral fedve nem akart feleségénél tisztelegni.

(Folyt. köv.)

M. Á. vasutak menetrendje

1902. május hó 1-től.

Debreczenből indul:		Ó.	P.	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12	—	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8	10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	59	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Csak Szatmárig	reg.	5	10	
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	28	
Miskolcz—Kassa felé	este	6	57	
Szerenes—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01	
m. áll. v.-tól	reg.	5	28	
vásártérről	reg.	5	51	
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.	4	06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4	15
m. áll. v.-tól	d. e.	11	20	
vásártérről	d. e.	11	20	
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4	42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	25	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	31	
Budapestre érkezik:				
A reggel 9 ó. 10 p.-kor induló gy. v.	d. u.	1	40	
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz. v.	este	8	50	
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reg.	5	10	
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este	9	40	
Budapestről Debreczenbe indul:				
A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz. v.	reg.	6	50	
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz. v.	reg.	8	30	
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2	00	
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este	7	05	
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este	9	15	
(P. Ladányig gy. v. átszállítással)				
Debreczenbe érkezik:				
Budapest felől gy. v.	d. e.	11	44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	50	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33	
Budapest felől	reg.	7	43	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	03	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	32	
" " " " " " " "	d. u.	12	10	
" " " " " " " "	d. u.	3	55	
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12	
Csak Szatmárról	este	6	45	
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerenes felől	reg.	12	07	
Kassa—Miskolcz felől	déli	7	58	
vásártérről	este	8	04	
máv.-hoz	reg.	8	17	
B.-Sz.-Mihály—	vásártérről	reg.	6	11
H.-Böszörmény felől	máv.-hoz	este	6	34
vásártérről	este	8	25	
máv.-hoz	d. u.	3	30	
F.-Abony felől vásártérről	d. u.	5	30	
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz	d. u.	5	45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérről	d. u.	7	42	
" " " " " " " "	máv.-hoz	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	18	
" " " " " " " "	reg.	8	18	